

Notícies - CaixaForum Barcelona

Déus, Mags i Savis

La Vanguardia

Instalación *Pathosformeln*, de Rosa Amorós, en la que reúne sus obras con algunas de las que coleccionó junto a su marido, Gustau Gili

TERESA SESÉ
Barcelona

En una enigmática escultura realizada con huesos de pollo recubiertos de pasta de madera, el surrealista Jean Benoit representa el busto de un hombre, aparentemente devastado y envejecido, de cuya cabeza surge una figura misteriosa. La pieza, titulada *Una sola cosa en mente*, forma parte de la colección particular del pintor Miquel Barceló y bien podría servir para ilustrar *Dioses, magos y sabios*, una bellísima y sugerente exposición con la que las comisarias Maite Borràs y Àngels de la Mota nos invitan a adentrarnos en el imaginario, intereses y obsesiones de diez artistas, a partir de los objetos que miraron y quisieron tener cerca en sus estancias íntimas o en su taller de trabajo. O en los dos sitios, como el propio Barceló, las paredes de cuyo estudio están forradas de pequeños dibujos, crinóides y animales disecados, mientras que el espacio en que habita los objetos orgánicos o de procedencia exótica se agrupan en pequeños gabinetes de maravillas junto a

¿De qué objetos se rodea Miquel Barceló? ¿Y Susana Solano? CaixaForum revela el imaginario y las obsesiones de diez creadores

Los artistas sacan sus colecciones del armario

una vanitas de Basquiat o la copia de un Diego de Ribera.

Dioses, magos y sabios, en CaixaForum (hasta el 2 de abril) nace de *Pathosformeln*, una instalación de Rosa Amorós presentada en la galería Estrany-de la Mota, en la que rescataba algunos de los objetos procedentes de África, Asia y del centro y norte de América que había coleccionado a cuatro manos junto a su marido, Gustau Gili. Amorós los perdió de vista en el 2008, cuando tras la muerte del editor se mudó a una vivienda más pequeña y guardó todas las piezas en una serie de cajas apiladas en una estantería de su estudio. "Quería buscar posibles coincidencias y referencias con su propia obra", señala Àngels de la Mota,

quien tras comprobar la potencia de aquel juego de afinidades —máscaras africanas, figuras antropomórficas o herramientas prehistóricas acomodadas en la vieja estantería del estudio junto a sus esculturas de piedra o cerámica—, quiso ampliar la propuesta a otros artistas, en este caso tomando como punto de partida obras de la colección de Arte Contemporáneo Fundació La Caixa.

"No soy un coleccionista sino un acaparador porque no busco las piezas, compro lo que encuentro", confesaba Luis Feito, mientras que para el fotógrafo japonés Hiroshi Sugimoto "mi colección es mi mente". "Cada uno tiene su propia manera de coleccionar y de abordar la elección de los objetos",

señala Maite Borràs. La exposición se centra en las colecciones de arte de tradición no europea, poniendo el acento en lo que hay "de búsqueda de uno mismo en el otro, así como la mirada del otro en uno mismo". Tàpies, que llegó a reunir una de las colecciones más singulares y exquisitas de Barcelona, que contemplaba a diario, miró al arte oriental, como esos rollos japoneses en los que no hay límites entre caligrafía y pintura y que aquí dialogan con un lienzo gris con trazos negros. También Miró se rodeó de objetos encontrados, kachinas de los indios del Oeste americano cuyos ojos replicará luego en la serie de litografías *Homenaje a Joan Prats*, o pequeños títeres de varilla (regalo de

Antonio Saura) que inspirarán los gigantescos títeres creados para *Mori el Merma* con La Claca.

Como Miró, Feito, que a excepción de la cocina tenía la casa repleta de objetos, también adquirió numerosas kachinas en sus viajes al Oeste de los Estados Unidos, pero descontento por haber tenido que conformarse con reproducciones para turistas, decidió fabricarlas él mismo. Hasta CaixaForum han viajado junto a gigantescos pinceles japoneses, sellos chinos o un Buda sedente cargado de collares de coral que le

Para Sugimoto, su colección es su mente, mientras que Luis Feito se consideraba "un acaparador"

acompañaba en el dormitorio.

Y si Feito se convierte en el otro, Joan Hernández Pijuan "nos muestra la búsqueda de sí mismo en el otro", añade Borràs, que cita a Baudrillard: "Siempre se colecciona uno a sí mismo". Efectivamente, Hernández Pijuan reunió su colección junto a su esposa Elvira Maluquer a partir de los años ochenta, cuando su obra estaba plenamente consolidada, no buscando inspiración sino tratando de reconocerse en piezas de las culturas oceánicas o aborígenes australianas y africanas. La exposición hace paradas también en las colecciones de arte africano de Georg Baselitz, en concreto en las piezas yombe-kongos de la República Democrática del Congo, tan cercanas a su *Madre con niño negro*; en la colección de objetos arqueológicos de Manolo Millares o en las máscaras bobo-fing compradas por Susana Solano en Burkina Faso que luego transformará en esculturas de hierro como *Contra la piel*.

"Los objetos de un artista tienen un aura especial porque han sido testimonios o protagonistas del hecho creativo y nos pueden revelar muchas cosas", concluye Borràs, que dedica habitación propia a Hiroshi Sugimoto, cuyas hermosas fotografías en blanco y negro (lleva más de treinta años retratando los paisajes marinos, solo mar y aire, el origen de la vida) no solo cuelgan en las paredes sino también en la réplica de un gorinto, santuario conmemorativo japonés en el que se depositaban las cenizas de Buda, al que él incorpora un vidrio óptico. ●

<https://www.lavanguardia.com/cultura/20221123/8619394/artistas-coleccionistas-caixaforum.html>

ART

Les col·leccions de Tàpies, Miró i Barceló es mostren al CaixaForum

Una exposició fa dialogar obres d'una desena de grans artistes amb referents de la seva propietat

ANTONI RIBAS TUR
BARCELONA

Els artistes contemporanis tenen sovint una relació molt forta amb l'art del passat, i aquest lligam pot ser encara més estret en el cas dels pintors i escultors que també són col·leccionistes: són els guardians d'uns trossos artístics i al mateix temps els poden servir com a fonts d'inspiració. Tot això es pot veure fins al 2 d'abril a l'exposició del CaixaForum de Barcelona *Déus, magis i savis. Les col·leccions privades dels artistes*, els protagonistes de la qual són un conjunt d'obres de la col·lecció d'art contemporani de La Caixa de deu artistes, incloent-hi Miquel Barceló, Georg Baselitz, Joan Miró, Susana Solano i Antoni Tàpies, que dialoguen amb unes altres obres d'art africà, precolombi, de l'art de l'Extrem Orient i del d'Oceania de les seves mateixes col·leccions particulars.

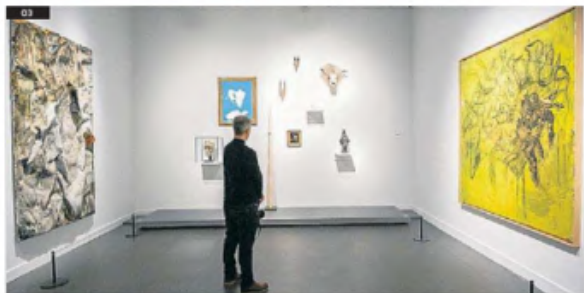
"Sabem que els artistes col·leccionen, però poques vegades veiem el que tenen perquè és privat", afirma Nimfa Bisbe, la directora de la col·lecció d'art contemporani de la

Expectació
"Veiem poques vegades el que tenen els artistes perquè és privat", afirma Nimfa Bisbe

Fundació La Caixa. Aquestes col·leccions, explica Bisbe, mostren "les seves passions, ens parlen dels seus viatges, del seu concepte del món, alhora que serveixen d'explicació i estimul creatiu, i descobriren l'origen, les formes i les idees de tots ells". "L'exposició ha pres la forma d'un gabinet de meravelles, d'un gabinet que pot ser màgic, místic o zen segons en quins àmbits", subratlla.

Rosa Amorós i l'art no occidental

"Les peces de la col·lecció d'un artista tenen una aura especial perquè són testimonis o protagonistes de l'acte creatiu. Ens revelen moltes coses, i pensem que poder-les contemplar és un privilegi per a tots", subratlla Maitte Borrás, la comissària de la mostra juntament amb la galerista i assessora d'art Àngels de la Mota. L'origen de la mostra es remunta precisament a una instal·lació que Rosa Amorós va inaugurar a Estrany - de la Mota Art Advisors la tardor del 2020 en la qual els seus

01. El personatge Cebolleta de *Mori el Merma*, de Joan Miró. 02. Un Buda sedent i *katxines* de Luis Feito. 03. L'àmbit de Miquel Barceló a l'exposició, MANUELO GARCIA

treballs dialogaven amb les màscares, figures i ceràmiques prehistòriques i no occidentals que va reunir juntament amb el seu marit, l'editor Gustau Gili. "Hi ha moments en què no es pot distingir què és obra de l'artista i què són peces de la col·lecció", adverteix De la Mota. El recorregut és una capsa de sorpreses, i és una llàstima que no sigui més gran i que no inclogui més artistes.

Entre els diàlegs més estimulants hi ha els de Susana Solano: les formes de l'escultura de ferro *Contra la pell V* (2005) són molt semblants a les d'una màscara bobo-fing de Burkina Faso, i unes petites escultures de fusta que va fer l'any passat recorden la seva col·lecció de reposacaps d'Etiòpia. Una part important del vincle de Solano amb l'Àfrica és humanitària: fruit de la voluntat de mostrar aquí la feina que havia fet a l'Àfrica amb ONGs ha desenvolupat una tasca com a fotògrafa formidable que comparteix amb el gran públic al seu compte d'Instagram.

Gabinets de meravelles

També és molt sucós el diàleg de dues pintures i un mosaic de Manolo Millares amb peces arqueològiques del Museu Canari, entre els fundadors del qual hi ha el seu besavi. El quadre *Aborigen n.º 37* (*ictografia canària*) i *Mosaic*. Mur beuen dels motius geomètrics de diverses *pin-toderas*, un tipus de segells que feien servir els aborígens canaris. La pintura de la col·lecció de La Caixa *Quadre 61*, en canvi, és més dramàtica. Aquesta obra dialoga amb un crani humà amb restes d'embotcall funerari del període prehistòric per evocar els estralls de la conquesta castellana al segle XV i la repressió durant l'època franquista.

Entre els artistes representats, Antoni Tàpies és considerat un dels col·leccionistes més tradicionals, perquè tenia molt clar les peces que volia i va tenir uns assistents que el van ajudar a trobar-les, però gràcies a això les comissàries han pogut fer un conjunt de tanta volada com el que formen *Gris amb traços negres*, n.º XXXIII i quatre peces cal·ligràfiques japoneses datades entre els segles XVI i XIX. "Antoni Tàpies col·leccionava per aprendre i per arribar a ser un savi algun dia. S'envoltava d'aquests objectes perquè li donessin energia", explica De la Mota.

El caràcter de gabinet de meravelles és especialment explícit en el cas de Miquel Barceló. Una de les

Una exposició a CaixaForum Barcelona permet tafanejar les obres d'autories diverses que decoren cases i tallers de 10 creadors

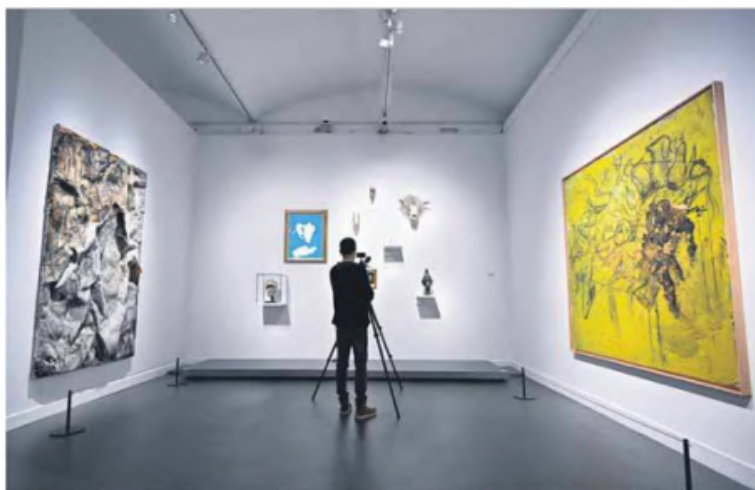
Artistes col·leccionistes

Maria Palau
BARCELONA

La casa del pintor Luis Feito estava plena d'obres de procedències diverses. Però així i tot ell no se'n considerava pas, de col·leccionista. "Soc un acaparador perquè no busco les peces, compro el que trobo", deia. Al dormitori, per exemple, hi tenia un imponent buda sedent amb collarets, que ara és un dels objectes que conformen l'exposició *Déus, mags i savis* (fins al 2 d'abril), en què CaixaForum Barcelona descobreix els fons artístics de 10 artistes, tot fent-los dialogar amb les obres de la seva autoria que conserva l'entitat financera.

Quantes sorpreses! Quina oportunitat més única per tafanejar l'art dels altres que artistes consagrats tenen en els seus espais íntims. I que bé que s'entén així la inspiració per a les seves pròpies obres. La d'un Barceló que té col·locats els seus tresors amb la minuciositat "d'un gabinet de curiositats", revela Maitte Borràs, que ha comissariat la proposta juntament amb Àngels de la Mota. L'artista mallorquí ha acceptat deixar de veure durant molts mesos el seu Basquià, un conjunt de cranis de bòvid, un crani maia amb el cap d'un enemic a l'interior, una banya de narval, una còpia de Josep de Ribera i un Jean Benoît fet amb ossos de pollastre.

De la llar de Susana Solano també ha sortit una selecció deliciosa d'objectes adquirits en els seus viatges a Àfrica i Àsia: uns reposacaps de fusta etiops, una extraordinària màscara bobo-fing de Burkina Faso i una llança ngombe de la República Democràtica del Congo. "La meua col·lecció és el

La sala dedicada a Barceló, amb dues pintures seves de La Caixa. I, al fons, la seva col·lecció privada. A sota, un objecte de la col·lecció de Rosa Amorós, una màscara de Mali ■ CAIXAFORUM

meu mestre", proclama el fotògraf Hiroshi Sugimoto, que a CaixaForum ho demostra posant de costat un gorintó (un reliquiari per contenir les cendres de buda), de bronze daurat, amb la rèplica que ell en va fer, de vidre i amb una de les seves imatges de marines a l'interior. Hipnòtic.

"Són objectes que tenen una aura especial perquè han sigut testimonis i a vegades protagonistes de l'acte creatiu dels artistes", remarca Borràs. Toti que també hi ha el cas invers, com el de Joan Hernández Pijuan, que un cop fet el seu treball artístic va anar a buscar "peces en les quals es reconeixia", sosté De la Mota. Un pal ritual de la cultura gurage (Etiòpia), una taula sagrada de la cultura arunta (Austràlia). Un atuell neolític xinès... Les coincidències

són enormes.

També és bonic de veure com Tàpies i Miró compartien afició pels rotlles de cal·ligrafia japonesa. Però mentre Tàpies era un col·leccionista típic ("buscava les peces més representatives per construir

una col·lecció universal"), Miró es deixava guiar pel seu instint més salvatge, que sovint el portava cap a allò més popular i menys sumptuós. Com ara títelles que tenia col·locats al costat d'una foto de Picasso.

Aquest gust per la peça magrejada, és a dir viscuda, també el té Georg Baselitz, que per crear una maternitat va xuclar d'una escultura africana yombe-kongo "molt diferent de les que veiem exposades als museus. És tosca, poc polida i sobretot molt expressiva", narra Borràs.

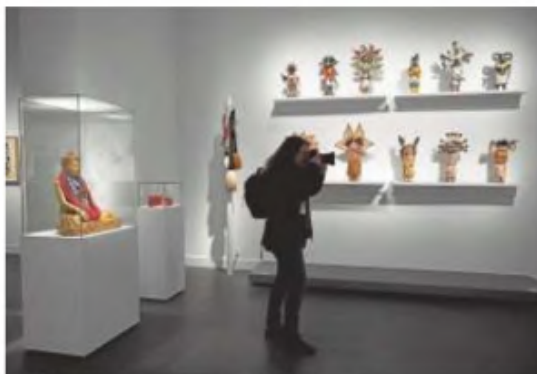
Que què va estimular Manolo Millares a crear els seus famosos quadres de xarpelleres? Un dolor compartit (el seu, el de la dictadura) amb la colonització espanyola de les Illes

Canàries. La seva col·lecció arqueològica dels pobles aborígens era potent, i s'hi emmirallava. Vegin si no les correspondències amb un crani humà amb restes d'emboïllat funerari de Guadayaque, que tenia a prop seu.

La instigadora d'aquesta magnífica exposició va ser l'escultora Rosa Amorós, que durant la pandèmia de coronavirus es va retrobar amb els objectes que havien aplegat amb el seu marit, l'editor Gustavo Gili. Quan es va quedar viuda, es va canviar de casa i ho va desartar tot en caixes en una estanteria. La seva manera de recuperar el que contenien va ser realitzar una instal·lació en què es barregen i es confonen els vestigis prehistòrics i de cultures no occidentals amb les seves escultures.

No s'ho haurien de perdre. ■

Colección de kachinas del pintor Luis Feito // PEP DALMAU

Caixaforum airea «estratos ocultos» de Miró, Tàpies y Barceló

► 'Dioses, Magos y Sabios' reivindica el coleccionismo como motor creativo

DAVID MORÁN
BARCELONA

A modo de gabinete de curiosidades y maravillas, algo así como un asomarse al interior de la cabeza de los artistas para cartografiar y delimitar los alrededores de su obra, Caixaforum Barcelona propone en su nueva exposición un interesante experimento: releer la obra de una decena de artistas presentes en la colección de arte contemporáneo de la Fundación La Caixa a partir de objetos que esos mismos artistas han ido acumulando durante años y que, de un modo u otro, han acabado determinando su proceso creativo.

«Pocas veces se ha visto lo que tienen», destaca Àngels de la Mota, comisaria junto a Maite Borràs de una exposición que, bajo el título de 'Dioses, magos y sabios', reúne obras y objetos de Joan Miró, Rosa Amorós, Antoni Tàpies, Miquel Barceló, Manolo Millares, Luis Feito, Joan Hernández Pijuan y Hiroshi Sugimoto, entre otros. Una muestra que se acerca al coleccionismo «desde la perspectiva de los artistas» y que se cuele en dominios tradicionalmente vetados para mostrar «objetos testigos y protagonistas del acto creativo».

«Son diez artistas y sus colecciones privadas. Pocas veces se ha visto lo que tienen», insisten las comisarias. ¿Y qué es lo que tienen? Veamos: pasiones, viajes, mundo, inspiración, estímulo creativo. El coleccionismo, en fin, como puerta de entrada al proceso creativo y fiel reflejo de un siglo XX fascinado

por el arte africano y la cultura zen.

«Hiroshi Sugimoto decía que su colección era su maestro», destaca Borràs. Normal que, a la hora de crear su serie 'Cinco elementos', el fotógrafo japonés se inspirase en una pequeña y delicada estupa budista, una suerte de relicario de bronce del siglo XIII que representaba la tierra, el agua, el fuego, el viento y el vacío. «Todas estas piezas desvelan, como si de un yacimiento arqueológico se tratase, los estratos ocultos de sus vidas», subraya de la Mota.

Así, mientras que Miró hizo del arte popular su razón de ser y se rodeó de kachinas, títeres, 'curritos' y rollos de caligrafía japonesa que acabarían influyendo en obras como 'Poligrafía XV años' y 'Homenaje a Joan Prats', Tàpies «colecciona para aprender y llegar algún día a ser un sabio». «Se inspira en la pintura de los letrados chinos», constata Borràs en un apartado en el que una obra de gran formato del catalán comparte protagonismo con caligrafías zen, un paisaje del periodo Muromachi y rollos japoneses.

En Caixaforum, una instalación de Rosa Amorós es la encargada de inaugurar un recorrido que busca «sacar todas las ideas que los artistas tienen en la cabeza». Una máxima que se traduce en objetos tan asombrosos como el cuerno de narval que Miquel Barceló tiene en su taller entre un Basquiat y una réplica de José de Ribera; las máscaras de Costa de Marfil y kachinas americanas con las que Luis Feito atiborrada todos los rincones de su casa; los arcos y escudos de culturas oceánicas que lucen en la sala de estar de Joan Hernández Pijuan; o los objetos arqueológicos que Manolo Millares fue acumulando a medida que crecía su interés en el pasado aborigen de Canarias.

<https://www.abc.es/cultura/arte/caixaforum-airea-obsesiones-privadas-estratos-ocultos-miro-20221123175239-nt.html>

CaixaForum rastreja les col·leccions privades d'artistes consagrats per confrontar-les amb la seva obra

Agències | Dimecres, 23 de novembre de 2022

- Publicitat -

ACN Barcelona – El CaixaForum Barcelona s'ha endinsat en les col·leccions privades d'una desena d'artistes de renom per oferir als visitants una 'confrontació' entre la seves creacions i les obres que els interessen i els han influït. El resultat, 'revelador', és a l'exposició 'Déus, mags i savis. Les col·leccions privades dels artistes'. Obres de Miró, Tàpies, Millares o Rosa Amorós llueixen al costat de tresors personals, des de calligrafies orientals, ceràmiques guanxes i obres d'art africà fins a un Basquià, aquest darrer de l'estudi de Miquel Barceló a París. "És evident que els artistes no surten del no res i que estan formats de tots els sediments de la història i del seu present", diu a l'ACN la co-comissària de la mostra, Maite Borràs.

Amb aquesta exposició CaixaForum llueix obres de la Col·lecció d'Art Contemporani de la Fundació 'la Caixa' amb una aproximació diferent. Les dues comissàries de la mostra, Maite Borràs i Àngels de la Mota coincideixen a dir que han fet una certa 'arqueologia', a la qual remet el títol 'Déus, mags i savis', una versió lliure del llibre del divulgador arqueològic C.W. Ceram.

<https://www.larepublica.cat/minut-a-minut/caixaforum-rastreja-les-colleccions-privades-dartistes-consagrats-per-confrontar-les-amb-la-seva-obra/>

ARTE CONTEMPORÁNEO

Diez artistas quedan al "descubierto" al mostrar sus colecciones privadas

Las colecciones privadas de diez artistas, entre ellos Miquel Barceló, Joan Hernández Pijuan, Joan Miró, Susana Solano y Antoni Tàpies, muestran sus "imaginarios, obsesiones, intereses y manías" tal como puede verse en la exposición "Dioses, Magos y Sabios", que se inaugura este miércoles en el CaixaForum de Barcelona.

Agencia EFE

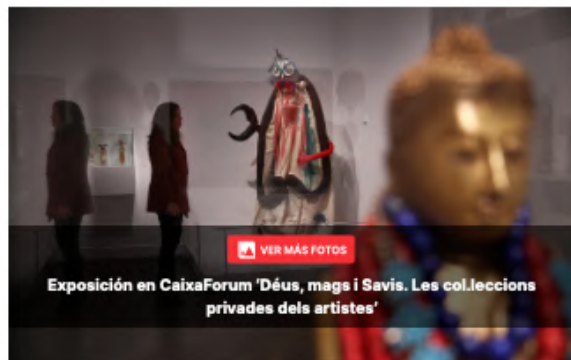
⌚ **Tiempo de lectura:** 3' 23 nov 2022 - 14:05 | Actualizado 14:07

Las colecciones privadas de diez artistas, entre ellos Miquel Barceló, Joan Hernández Pijuan, Joan Miró, Susana Solano y Antoni Tàpies, muestran sus "imaginarios, obsesiones, intereses y manías" tal como puede verse en la exposición "Dioses, Magos y Sabios", que se inaugura este miércoles en el CaixaForum de Barcelona.

Las comisarias Maite Borràs y Àngels de la Mota han armado una singular exposición, que se podrá visitar hasta el próximo 2 de abril, en la que descubren los "estratos ocultos" de estos artistas y de Rosa Amorós, Georg Baslitz, Luis Feito, Manolo Millares y Hiroshi Sugimoto, a partir de lo que coleccionan o coleccionaron a lo largo de sus vidas y lo ponen en diálogo con obras propias de la colección de Arte Contemporáneo de la Fundación "La Caixa".

CaixaForum descubre la veta coleccionista de Miró, Barceló y Tàpies

La muestra incluye también adquisiciones realizadas por Rosa Amorós, Susana Solano y Hiroshi Sugimoto que dialogan con sus propias piezas

ELISENDA PONS

3 Se lee en minutos

Un artículo de

Marta Cervera

Por qué confiar en El Periódico

Barcelona

23 de noviembre del 2022.
Actualizada 30 de noviembre del 2022 a las 20:19

1 Comentarios

CaixaForum descubre la faceta coleccionista de artistas destacados como **Rosa Amorós, Miquel Barceló, Georg Baselitz, Luis Feito, Joan Hernández Pijuan, Manolo Millares, Joan Miró, Susana Solano, Hiroshi Sugimoto** y **Antoni Tàpies** y establece un diálogo entre estas piezas que tanto amaban y con otras creadas por ellos pertenecientes a la Colección de Arte Contemporáneo de la Fundació "la Caixa".